

"EDINOST"

izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob **torkih, četrčkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večer pa ob 7. uri. Večer. — Obojno izdanje stane: za eno mesec . . . 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 80, za pol leta . . . 1.50, za leto . . . 3.00. Na naročbo brez priloge naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 v. n., v Gorici po 3 v. n. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 v. n., v Gorici 4 v. n.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnništvo** ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštne.

Cilji in težnje naših nasprotnikov.

Kulturo in svobodo imajo na jeziku — politiko pa v arcu! S temi besedami je najbolje označeno vse ono, kar hočejo in žele doseči naši nasprotniki se svojimi takozvanimi „kulturnimi“ savodi. Tisto svojo „avito colturo“ nam silijo pod nos, kakor branjevka hruške na trgu. Uboga „avita coltura“! služiti moraš povsodi in vsemu, ti si pač prava pravcata — *Müthen für Alles!*

Kadar jim zmanjkuje argumentov in dokazov, pa nam salučajo tebe, avita coltura, v obraz; kadar se škandalizuje svet na politični popačenosti in nečuvni demoralizaciji tvojih vročokrvnih sinov, pa se satečejo pod tvoje okrilje, da se svojimi peroti pokriješ nagoto onih, ki onečehajo tvoje ime vsaki hip, sklicujejo se na-te po nemarnem pri umestnih in neumestnih prilikah. Kadar ne vedo, kako bi opravičili svoje grehe in svoja nasilstva, pa kličejo tebe na pomoč, kot klasično prido, da se le oni poklicani od Boga — pardon, tvoji sinovi ne pripoznavajo božje volje —, da so torej le oni poklicani od zgodovine in usode, da gospodarijo tu in da delajo drugim krivico.

S tem, da le sami sebe proglašajo kot tvoje prave sinove, hoteli bi dokazati, da so le oni jedini „kulturni element“ v deželi in is tega častnega naslova izvajajo s ono lahkomisljenostjo, ki je od nekdanj lastna latin-skemu življu, da njim ne treba spoštovati temeljnih državnih zakonov, ni večnih zakonov bratovstva in človekoljubja; a tem, da postavljajo tebe nad zakon, postavljajo tudi sebe izven zakona. Uboga avita coltura, upregli so te v jarm politične demoralizacije, nasilstva in krivice. V tvojem imenu nam enujejo italijanske šole po slovenskih selih, v tvojem imenu sapirajo tisočim sodelavcem pot do izobrasbe, v tvojim imenu nam enujejo rane ustanove in družbe, v tvojem imenu so nam ustanovili ono glasovito „Lega Nazionale“ in v tvojem imenu so pritirali ljudsko šolstvo po naši okolici tako daleč, da se mora ista osramočena skrivati pred slednjim šolskim okrajem v kakem gorskem zatišju, kajti težko da najdemo kje v deželah slovenskih šolsko občino, v kateri bi **47 odstotkov** dece raslo tja v jeden dan, brez šole in pouka, kakor se to v resnici dogaja po naši tržaški okolici, kar je dokazal gosp. dr. Gregorin na podlagi, ne prazne govorice, ampak zanesljivih uradnih podatkov in izkazov. Seveda, gospoda si mislijo: zakaj bi mi zaostajali za našo ljubo in obljubljeno deželo italijansko; ako imajo tam doli, okoli zibel rajске avite colture, blizo osemdeset odstotkov analfabetov — to je ljudji, ki ne znajo ni čitati ni pisati —, zakaj bi jih v božjem imenu ne imeli tudi mi?! Od 47 do 80 odstotkov ni tako daleč na potu nasadov in ja; to pot prekoračimo kmalu,

PODLISTEK.

Kmetijski upor. 126

Spisal August Šenoa. Preložil J. P. Planinski.

— Ilija, pristopi Kupinid k poveljniku in položi tri prate na svojo sabljo, prisegam ti, da živ ne ostavim te sablje, da se bom bil, dokler bo kapljice krvi v mojem arei. Z Bogom!

In poveljniki se objemó.

Četa se četo se prepelje na brodu čez Savo, a s prvim brodom pisar in Metličan, in ko se je zadnji brod ustavil pod Krákim, zakliče Ilija svoji vojaki:

— Naprej, moše! V božjem imenu na Sevnico! Z Bogom, bratje! Z Bogom! zamahne s kučmo zadnji pozdrav bratom na drugi obali.

— Z Bogom! odmeva s Kranjske strani

ako le resno hočemo. In gospódi je morda res mnogo ležeče na tem, da se prej ko prej postavimo v jedno vrsto z bratci onkraj luže gledé splošne — nevednosti.

47 odstotkov! 47 odstotkov je okoličanske dece, ki ne uživa nobenega pouka. To je grozno število. To število je sicer vzeto iz leta 1892, a najbrže odgovarja tudi današnjim odnošajem, kajti težko bi bilo verovati, da se je od tedaj do danes obrnilo kaj na bolje.

Ali ni torej najbrutkejša ironija, da se v imenu avite colture na toli nezaslišan način zanemarija ljudsko šolstvo in s istim tudi splošna omika? 47 odstotkov imamo po naši okolici dece, ki ne obiskuje nikako šole — to dejstvo ilustruje najprimernejše smotre in končne cilje onih, ki v jednemer valjajo po ustih svojo „avito“ latinsko „kulturo“.

Ker si ne moremo misliti, da bi gospóda ne bili poučeni o tem žalostnem razmerju, sme pa prisiljeni misliti, da hočejo tako in da je vse to proračunjeno v dosego njih končnih ciljev. In ti končni cilji so nam živo pred očmi. Nedavno še so pisali, da se z Legino šolo v Devinu ustanovi „un baluardo, che impedisse la minacciata soluzione di continuità nazionale“. Ustanoviti hočejo torej nepretržno avito — v jezikovnem in narodnem pogledu — med Tratom in Furlanijo. Tej zvezi je na poti naša tržaška okolica, dokler ostane slovenska. To zapreko hočejo spraviti s pota, odnosno poitalijanditi hočejo našo okolico. V ta namen hočejo izpodkopati toliko materialno samostalnost po okolici — kar se jim je že posrečilo v veliki meri — kolikor tudi samozaveš nje stanovnikov. In kje najdemo primernejšega sredstva v ta namen, nego v zanemarjanju ljudskega šolstva in splošne naobrazbe. Pótem širjenja nevednosti hočejo pripravljati terén za svoje končne cilje. Slep bi moral biti, kdor ne vidi tega. Smejati bi se moral človek, ako ne bi bilo tako neizmerno žalostno, videč, kako v imenu kulture vedoma in namenoma širijo nevednost. Seveda: v materialnem pogledu propalo in v kulturnem pogledu zanemarjeno ljudstvo je izgubilo vso odporno silo, tako, da jo vodi kamor hoče tisti — ki imo oblast v svojih rokah.

Ali ni torej res, kar smo trdili v uvodu članka, da imajo naši nasprotniki kulturo na jeziku, političke cilje pa v svojem arcu?!

Tako je tudi s lahkim vseučiliščem. Ne praktična potreba in kulturni oziri jim narekujejo to zahtevo, ampak tudi tu je politični cilj jedina gonilna moč. Temu menjenju pritrjuje tudi nemški list „N. Tir. Stimmen“, valed česar mu radi prepustimo besedo tudi na tem mestu. Piše namreč med drugim: „Mislimo si le italijansko vseučilišče. Kaki politički idejali bodo navdajali profesorje in dijake? Saj je vendar, da so

tisočero grl. Ilijina vojska pa je stopala dalje na štajerski zemlji k zapadu; dolgo je še mej gorovjem ob Savi ropotal boben, dolgo se je v zategnenih glasih razlegala mila hrvatska pesem.

Od Krškega dirja proti vasi Drenovi na leskovškem polji dvoje konjikov. Prvi je Metličan Doročić, a drugi zakotni pisar Šimen. Ko dospeta do mesta, kjer se pot kroji, držeč z jedne strani na Bregano, z druge strani na Kostanjevico, ustavi pisar konja in za njim Metličan.

— Tako, pravi Šimen, tu se morava ločiti. Ti kreni na Vzok čez Samobor k Alapiću, jaz pa pojdem dalje svojim potom.

— Kam?

— Ne prašaj, ampak samo izroči Alapiću pismo. Z Bogom in dobra ti sreča. Ne počakavši odsdrava, vzpodpode Šimen konja

izrazimo na rahlo, javna tajnost, da dober del naobrazencev naših italijanskih sodržavljanov, med temi v prvi vrsti njih voditelji, ne smatrajo Avstrije kot svojo domovino, da se oklepajo z vsemi svojimi mislimi in vsem svojim srcem kraljestva italijanskega, da smatrajo svoje sedanje avstrijsko podaništvo le kot neljubo prehodno stanje ter bi rajše danes nego jutri doživeli združenje s kraljestvom italijanskim. Glasilo te kliče, ki izhaja v Tridentu, „Alto Adige“, se izogiblje, kjer le more, da mu le ne treba govoriti o Avstriji ter polni svoja predala članki in vestmi o dogodkih v kraljestvu italijanskem. O „naši Avstriji“, o „naši vladi“, o „našem cesarju“ ni nikdar čitati v tem listu. To je le jeden sam vzgled, kako misli ona klika, ki vodi naše Italijane. Nobena avstrijska vlada ne more ustanoviti vseučilišča za tako stremljenje, katero vseučilišče bi vendar uporabljali le v to, da bi širili in doveli do zmage velozdajalske namene in stremjenja. Dokler ne bodo naučnemu ministru na raspolago taki italijanski profesorji, o katerih avstrijskem mišljenju ni dvomiti in dokler ne zmaga med voditelji naših italijanskih sodržavljanov pravo avstrijsko mišljenje nad protivavstrijskim, do tedaj ne moremo niti govoriti o italijanskem vseučilišču. Iz istih vzrokov ne more noben avstrijski minister pripoznati diplomov italijanskih vseučilišč v kraljestvu za našo udečo se italijansko mladino, kakor to nasvetuje „Alto Adige“. Le prejasno je videti namen tega nasveta.

Iz teh izjav nemškega lista je torej jasno razvidno isto, kar trdimo mi: da se namreč za vsemi takozvanimi kulturnimi pri-sadevanji italijanskih voditeljev skriva — politički cilj!

Politiške vesti.

„Slovesni spreved“. „N. Fr. Presse“ plava danes v rajskem veselju, kakor da bi bila le prazna basen vna neopisna mizerija, vladajoča v nje lastni stranki. Imenovani list dela najdrznejše skoke samega veselja, ker so nje ljubljenci, ministri dra. Plenerja, v Galiciji vsprejeli toli simpatično. V svoji navdušenosti trdi celo, da je to potovanje ministrovo silno triumfalnemu sprevedu. Povodi mu stikajo roke, povodi ga proslavljajo kot odličnega prijatelja naroda poljskega. Celo ministra Jaworskega in Madejskega, ki sta vendar sinova dežele, ne vsprejemljejo toli tendenciozno in odlikovanjem, kakor pa ekscelencio Plenerja. V tem slavošpevu je očevidno mnogo pretirano, ali jedro resnice je vendar le v njem; ako izluščimo iz neslane samohvale in fraz, koje je tu nakupičil nemško-liberalni list, suho resnico, videli budemo, da se bližamo orjaškimi koraki nemško-liberalno-poljskemu gospod-

in oddirja na južno stran, dočim mu je tovariš zavlil proti Samoboru.

Mračilo se je že, ko je Šimen po napornem potu krenil v Kostanjevške aliche. Ustavivši konja v gostilni, pozvó za stanovanje barona Joška Turna, oberstlajtenanta hrvatske krajine in poveljnika Uskokov, ter zavije naravnost tje. Pred hišo stoji nekoliko uskoških pešcev in krajinskih strelecev. Šimen se obrne k človeku visoke rasti, dolge črne brade in črnih las, opravljenemu v siv plašč, kateri gleda izpod širokega klobuka v svet ter se igra s prsti po svojem dolgem meči.

— Vaša milost, pokloni se pisar, ali je spoštovani gospod baron Turn doma?

— Je, odgovori Črni Matijaž, vodja hrvatskih strelecev, premerivši pisarja od pete do glave.

— Povédite me k njemu, prosim vas, in sicer takoj, važne novice prinašam.

stvu. Stvari so torej razvijajo tako, kakor je pričakoval vsak razsoden politik: nemški liberalci splezali so ob hrbtu grofa Hohentwart in njegovih somišljenikov v višino, in sedaj sklepajo nad glavo „našega“ voditelja — svezó s Poljaki. Gospoda Hohentwarta in tovariši pa sedaj lahko kot nemi gledalec premišljajo o vseh svojih „državniške modrosti“: svojim naravnim in večnim nasprotnikom so pripomogli do „triumfalnih sprevedov“, lastno stranko pa so razdvojili in razcepili. Nemško-liberalna stranka triumfuje, konservativna pa je v takem stanju, da ne more prirediti niti — katoliškega shoda. Kar v malem sidajo po pokrajinah, podirajo v velikem na Dunaju. Po pokrajinah se bore za „katoliška načela“, v parlamentu so pripomogli do zmage — nasprotnikom istih načel. Van kaže torej, da smo bili mi „radikalci“ in „brevzeroci“ razsodnejši politiki, ko smo grajali postopanje naših konservativnih politikov. To spoznanje prodira bolj in bolj pri nas ob periferiji in to resnice ne morejo prikriti vse sijajne zmage na Kranjskem. Ne mislite, da govorimo tako iz kakega nasprota, ako rečeno, da se sedanega gibanja na Kranjskem ne moremo veseliti; veseliti se ga pa ne moremo, ker ne vidimo nikjer zmage na del, ampak le zmage agilnih oseb proti manj agilnim osebam. To utegne pač ugajati ambicijam posamičnikov, stvari prav nič. Gospóda naj ne pozabijo večne resnice, da tudi za „dobro stvar“ se ni smeti nikdar družiti z — nasprotniki, kajti „zmaga“, pridobljena na tak način, so navadno jako — drago.

Velepomemben sestanek? V političkih krogih rimskih govore, da se snideča italijanski minister Crispi in nemški kancelar Caprivi. Crispi da je kar nanaglo odpotoval v Turin, kjer hoče poročati kralju o zelo važnih mednarodnih stvareh.

Vojna med Kitajcem in Japonsko. Kitajska samohvala poroča skoraj sleherni dan o novi zmagi, a bojimo se, da se v kratkem pokaže ta zmagovalna sgradbá sezidana na — kitajski domišljiji. Po poslednji „zmagi“, o kateri smo sporočili v večernem izdanju poslednjega četrta, javljajo nadalje, da so Kitajci, ko so bili pobili onih 4000 Japoncev, zmagonosno prodrlí do Huang-Chowa. Pričelí do reke Ta-Tung pa so jih slovesno vsprejele krogje iz topov treh japonskih vojnih ladij. Več ato Kitajcev je padlo, zato so se Kitajci modro umaknili. Ker pa se z lepa ne dajo ugnati, dovedli so svoje topništvo na lice mesta, koje je v kratkem vse tri japonske ladje poškovalo jako hudo. — No, iz tega poročila vsak lahko razvidi pretiranost. Čudo, da ne dodaje še, da so se vse tri vojne ladje potopile in da je poginilo v vodi toliko in toliko tisoč mož.

— A kdo si ti? vpraša črni junak.

— Človek jako uslužen in zvest gospodu baronu. Prosim vas, povédite me, ker je vsak trenotek zlata vreden.

Častnik samahne pisarju in ga povéde po stopnicah navzgor pred vrata Turnovega stanovanja. Mudivši se nekaj hipov pri zapovedniku, pokliče Matijaž Šimna v sobo, sam pa odide.

Gospod Turn, mož podolgastega mrkega obraza in silnih brk, sedel je v uniformi Kranjskega častnika za mizo, na kateri so bili klobuk, meč, pisma in mala svetilka. Gospod Turn je pisal baš dolgo pismo, za njim pa je stal suh plavalas častnik Krajine, Lasser, bihački poveljnik, prebiraje šop pisem. Zapovednik varavna glavo.

— Kdo si, odkod? vpraša Šimna na hrvatskem jeziku.

(Dalje prih.)

Različne vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ imel boče jutri ob 1/10. uri svojo sejo v prostorih „Del. podp. društva“. Gg. odborniki in njih namestniki so naprošeni, da se v polnem številu udeležijo te seje. Na dnevnem redu bo imenovanje skupnih mož in pa določitev dneva za izredni občni zbor.

Novi predsednik dež. sodišča tržaškega, gosp. dvorni svetovalec Urbančič, je položil večeraj svojo službeno prisego v roke predsednika višjega deželnega sodišča, gospoda tajnega svetovalec Pecka. Jutri, 2. m. prevzame gosp. Urbančič vodstvo dež. sodišča. — Dne 28. m. m. popoldne izročila je deputacija državnih pravdnikov na Primorskem g. Urbančiču kot bivšemu višjemu državnemu pravdniku, prekrasen, umetniško izdelan album kot znak udanosti podrejenih uradnikov. V tej deputaciji so bili državni pravdniki: dež. sod. višji svetovalec Taddei za Trst, dr. d'Anna za Rovinj in Canevari za Gorico. Album je izročil s primernim nagovorom dr. d'Anna, predsednik Urbančič se je ganjen zahvalil na tem izrazu udanosti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali prijatelji, veselili se smage prijatelja, 1 gl. 50 nv. — Biljardist je podaril 1 krono.

Družba sv. Cirila in Metoda. Glasom poročila društvenega denarničarja bili so darovi v prvi polovici tekočega leta znatno zmanjšani za onimi v preteklem letu. Podpisani odbor obrača se do vseh rodoljubov tržaških, da se spominjajo družbe sv. Cirila in Metoda pri raznih prilikah. V veseli družbi doma in izven doma, pri rodbinskih dogodkih, pri izletih, stavah in sto in sto prilikah, koje nam nudi življenje, ne zabimo naše prekoristne šolske družbe.

Ravnokar je izšla bršnarica dr. Gregorina, koja popisuje boj tržaških Slovencev za narodno šolo in katera se razpečava v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Tržačanje posebite po njej in širite jo v vse sloje slovenskega življa! Svotica 20 nv. ne bo bolela nikogar. — V tiskarni Dolencovi se vsakemu radovoljno postreže 4 njo. Načelnikstvo možke podružnice sv. Cirila in Metoda.

Vpisovanje v otroška vrta v Rojanu in na Greti se začne prih. ponedeljek dne 3. septembra v šolskih prostorih v Rojanu in na Greti. Stariši, ki mislijo svoje otroke vpisati, naj pridejo s listi ter prinesejo s seboj kratko pismo in spričevalo ocpjenja. Ker je upati, da družba v kratkem odpre tudi nov otroški vrt v ulici Belvedere, sprejemajo se vpisovanja tudi v istega, na kar opozarjamo posebno slovenske družine po Belvederju. Puk na obstoječih šolskih vrtih v Rojanu in na Greti prične v ponedeljek dne 10. septembra s sv. mašo v Rojanski župni cerkvi ob 8. uri predp.

Iz Tomaja. Kakor vsako leto, je imelo naše vinarsko društvo tudi letos dne 26. avgusta svoje občno zborovanje. Pri tej priliki dospelo je dokaj občinstva ter se zbralo na licu družb. vinograda ob 4. uri popol. Shod je počastil se svojim pohodom priljubljeni visokorodni g. prof. Schaffgotsch okrajni glavar sežanski, ter iskrenimi besedami želel mlademu društvu mnogega uspeha. Ob vstopu g. glavarja, kakor tudi med vso posejajo sabavo streljalo se je s topiči. G. predsednik, častiti gosp. Urban Golmajer je ob tej priliki poročal o gospodarstvenem stanju društvenega vinograda v minulem letu. Da bi še kdo ne dvomil, ter si tem glavo lomil, ali je vinograd (t. j. omenjena njiva, iz katere se je napravil vinograd) plačan ali ne, povedal je gospod predsednik dovolj jasno, da se je pošteno plačalo. Dalje je govoril gosp. predsednik o trtni uši in nje zlih nasledkih v našem vinogradu. Res ta nebedijetrebna se je tako močno naselila v tem-le vinogradu, da smelo rečemo, da iz domačih trt kar jih je, ne bo dosti vina več.

Vina pridelalo se je minolega leta 14 hktl., za koje se je skupilo blizu 400 gl. Novejši del vinograda zasajen je s riparjo in aličnimi ameriškimi trtami, iz katerih se je že minolega leta mnogo kolči nabralo ter med ude razdelilo, da bi se še o pravom času v bran postavili trtni uši. Slavna vlada nas je podpirala tudi ob tej priliki, ter nam naklonila 300 gl., s katerimi se je napravilo vinogradu podzidje.

Po tem kratkem poročilu g. predsednika

odšli smo v šupnišče, kjer smo se oddehnili in pokrepčali s kapljico dobrega terana. Vrtilo se je več napitnic na Nj. Vel. cesarja, gospoda glavarja, gosp. predsednika ter na nenavzočega podpredsednika gosp. Oskarja Polley-a. Gosp. Oskarja Polley-a velikodušnost in zanimanje za kmetijska društva in splošno za kmetijski stan sta znana mnogo-kateremu, ter jo je pokazal tudi sedaj, ko je poslal društvu dar, ker se ni mogel vdeležiti shoda. Hvala mu! Bog ga šiti!

Omeniti mi je pohvalno govorbo na gošli, ki je kaj ubrano avirala komad za komadom nam vsem v največje veselje. Dan smo sklenili vsi dobre volje, nadejaje se, da se soidemo sopot šest let in dan, da ponovimo shod tega društva, ki je tolikoga pomena za naš kmetijski stan. Društvenik,

Zakup užitnine. Dne 29. septembra t. l. odda se v darčnem uradu na Krku in na Voloskem užitnina za leta 1895—1896 in 1897 na javni dražbi v zakup. Vključena cena je za Krk 2500 gl., za Volosko pa 12.000 gl. Nudilci morajo položiti 10% varščine.

Državna podpora vinarski zadrugi. Ministerstvo poljedelstva dovolilo je „Vipavski vinarski zadrugi“ 500 gl. podpore. — To dejstvo bodi v spodbudo našim Križanom, da skoraj osnujejo svojo „Vinarsko zadrugo“, kajti država gotovo ne odreče svoje podpore tudi Sv. Kriški zadrugi, ako sprevidi, da bo ta prepotrebna zadruga delovala v prid in razvoj okoličanskega vinarstva. Vsak sadetek je sicer težak, toda treba se je lotiti dela pogumno.

Kamnik in Kranjski gimnazij. „Sl. Narodu“ pišejo iz Kamnika, da vložil v kratkem mesto Kamniško in s njim celi sodni okraj Kamnik, izvemši ob Kranjski meji ležečo obdino, prošnjo, da bi se razveljavila ministerka naredba, po kateri bi bilo mesto Kamnik in sodni okraj Kamnik priseljena, da pošiljata dijake v gimnazij v Kranj. Ta prošnja se oslanja na neprilčno sveso Kamniškega sodnega okraja s Kranjem in na druge okoliščine.

„Tržaški radikalec“ se odposlali nastopno brojavko „Slovenskemu Narodu“: „Živela naša Ljubljana, okinjena se samoslovenskimi napisi, živio Majaron in njega somišljeniki!“ Dotičniki so nas naprošili, da objavimo to brojavko, ker sumijo, da je prišla v Ljubljano nekoliko pokvarjena.

Služba postrežnice na otroškem vrtu na Greti se s tem razpisuje; zglasiti se je pri prvomestniku v Rojanu do 8. septembra t. l.

Najden utopljenec. Predvečerašnjem našli so blizu Kopra v morju plavajoče truplo nekoga Braidottija. Pravijo, da je bil Braidotti bolan na arsu in da je brskone ponesrečil, ko ga je idočega tik morja napadla njegova obična bolazen.

Roparski umor? V Preluki pri Reki našli so te dni v gozdu gnijajoče truplo neznanega človeka. Prišedša komisija je konstatovala, da je bil nepoznanec umorjen, kajti imel je tri globoke rane v pravcu srca in nekoli o ran na glavi. Na vratu se poznajo črni madeži, iz česar je sklepati, da je morilec stisnil svojo frtev za grlo in da je bil med njima hud boj, kajti tudi obleka umorjenega je raztrgana na raznih krajih. — Truplo so odpeljali na Volosko, kjer je bodo parali. Nekate: i mislijo, da je umorjeni nek natak ar iz hotela „Stefanie“ v Opatiji, drugi drže, da je nek trgovec iz Celovca. O morilcu ni sledu. Oblasti mislijo, da je to roparski umor, kajti pri mrliču niso našli nikakoršnih vrednostnih predmetov.

Povoženo dete. Minoli četrtek s jutraj je vozil 16letni kmetijski sin Josip Terdon iz Sežane po ulici Belvedere s deskami naložen voz, v katerem sta bila vprežena vola. Deček je zaostal jeden trenotek, da je popil kozarec limonade, ist trenotek pa sta se splašila vola in dirjala dalje. Po nesreči se je igral sredi ulice 3 1/2 letni Rihard Blažon, sin načelnika finančnih stražnikov in vola sta podrla nearečnega otroka. Prihitevi ljudje so ustavili beeni živali in odnesli krvavega otroka na bližnje nadzorništvo polic. stražarjev, kjer so ga obvezali za silo in ga zatem odpeljali v bolnišnico. Tam so zdravniki konstatovali, da ima dete nevarni rani na lobanji in na licu, ter da je zlomljena desna roka. Ponesrečeno dete so pridržali v bolnišnici, mladega Trdona pa, ki je neposredno povzročil nesrečo, sasilil je nadzornik polic. stražarjev g. Lusanig na zaplenik in ga potem odpelal v sapor v ulico Tigor.

Mučanje vojakov v nemški vojski. Te dni obsodilo je vojno sodišče v Vratislavi stražmeštra Siguscha zaradi pretepanja in trpinčenja vojakov na 2 leti ječe v trdnjavi in na izgubo svoje časti.

Blaznec v vrtu v Miramaru. Minoli četrtek prišli so orošniki v vrtu cesarskega gradu v Miramaru nekoga človeka, ki se je bil vtihotopil v vrt. Orošniki so iz nezmišelnega gororjenja dotičnega človeka takoj spoznali, da je mož blazen. Odpravili so ga satoraj v mestno bolnišnico, kjer so konstatovali, da je nesrečno 47letni Štefan Kravanja. biva: i trgovec s mirodijami.

Kolera na ruskem Poljskem razsaja še vedno jako hudo, kakor je razvideti iz poročila državne komisarja za ono pokrajino. V guberniji Radonski obolelo je v šestih dneh 1065 oseb, umrlo 517; v guberniji Kielški obolelo v isti dobi 948 oseb, umrlo 455; in guberniji Petrikanski je obolelo v petih dneh 661 oseb umrlo 320 in v mestu ter guberniji Varšavski je obolelo v petih dneh 553 oseb, umrlo pa 208. — Tudi v Marsilju na Francoskem primerilo valed velike vročine več slučajev, podobnih koleri.

Policijako. Predvečerašnjem popoldne je ukradel neznan tat na javni ulici kmetu Alojziju D. iz Mokronoga srebrno žepno uro s verižico vred, vredno 8 gl. — Nadsornik policijskih agentov g. Nučič je s pri predvečerašnjem hišino Marijo Beber iz Planine, ker je bila ukradla pred jednim letom svoji bivši gosposlinji, gospej Lantieri, stanujoči v ulici Commerciala št. 16, par slatih uhanoov s dragoceni kamenčki. Takrat že je bila gospa Lantieri sumila na Beberjevo, toda ni jo bila prijavila, ker ni imela dokazov, da je res nje hišina ukradla dotične uhane. Gosp. Nučič pa je imel Beberjevo vedno na sumu ter jo skrivaj nadzoroval. Dostavil, da je prišel te dni nje oče po njo, da jo vsame s seboj na dom, mislil si je omenjeni policijski uradnik, da gotovo najde pri njej ukradene uhane, ako preiše nje prtljago sadnji trenotek pred odhodom. Tako je storil in res je našel skrit v njenem kovčegu sastavljeni listek, na kojem so bili zapisani baš ukradeni uhani.

Koledar. Danes (1.): Egidij op.; Verona dev., muč. — Jutri (2.): 16. pobinkošna nedelja, Angeljska ned. — V ponedeljek (3.): Evfemija in tor., dev. muč. — Mlaj. — Solnce izide ob 5. uri 26. min., zatoni ob 6. uri 35 min. — Toplota večeraj: ob 7. uri s jutraj 23 stop., ob 2. pop. 30 stop.

Najnovejše vesti.

Lvon 31. Finančnemu ministru dr. Plenerju na čast bil je danes sijajen obed pri predsedniku razstave knezu Sapiehi. Po sdravici kneževi naglašal je dr. Plener sijajni vprejem, izrekli, da ga veselita napredek v kulturi in blagostanje. Nenadejani vseh razstave kaže, kako je napredovala dežela v zadnjih 25 letih. Minister je jako zadovoljen v nadi, da se dovrše velika zakonodajna dela s pripomočjo poslancev te dežele.

Reka 31. Umorjenega, katerega so našli v gozdu pri Preluki, so identifikovali. Isti je 42letni pek Henrik Gšraman iz Celovca. Sodišče na Voloskem preiskuje to tajinstveno stvar.

Kolonj 30. Katoliški shod se je zaključil danes popoldne. Predpoludne so vprejeli še razne resolucije o socialnem in šolskem vprašanju ter o enakosti Cerkve.

Belgrad 31. Srbska vlada dovolila je Draganu Cankovu, da sme bivati v Srbiji kot zasebnik le s tem pogojem, da ne agita: i proti Bolgarci.

Sredce 31. Pripravljanje za volitve v sobranje je živahno. Rusom prijazna stranka in stranka Karavelova skušati skleniti kompromis; ako se doseže to, in ako se bude vršila volitev res postavno, vdobi vlada le teko potrebno večino.

Peterburg 31. Ruska carska dvojica in cesarjeviš so odpotovali danes iz Peterhova v Bjeloveš. Dvorni zdravnik odpotuje za njimi.

London 31. Angleška poročila iz Tangera javljajo, da se širi nemir med Kablii. Evropejci bešijo v trumah.

Rio Janeiro 30. Policija je zasledila desetoro razstrelivnih bomb.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 642—643, za spomlad 691—692 Koruza za sept.-okt. 590 do 591. Ovas za jesen 580—582. Rž za jesen 519—521.

Pšenica nova od 78 kil. f. 645—650, od 79 kil. f. 650—655, od 80 kil. f. 655—660, od 81 kil. f. 660—665, od 82 kil. f. 665—670. Ječmen 620—840; proso 570—600.

Silno ponudbe pšenice, slabo zanimanje. Prodalo se je 22.000 mt. st. zopet 6 nč. ceneje. Koruza mlačnejša, 3—5 nvč. ceneje. Rž tudi 4—6 nvč. ceneje. Vreme: lepo.

Praga. Neradnirani sladkor za september f. 14.70 nova roba za december f. 14.—, mlačno.

Havre. Kava Santos good average za september 97.—, za december 86.25, mlačno.

Hamburg. Santos good average za september 76.—, december 69.50.

Dunajska borza 31. avgusta 1894.			
	1894.	večeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.55	98.55	98.55
„ „ v srebru	98.45	98.45	98.45
Avstrijska renta v zlatu	123.40	123.40	123.40
„ „ v kronah	97.70	97.70	97.70
Kreditne akcije	370.—	370.—	370.—
London 10 lat.	124.30	124.30	124.30
Napoleoni	8.89 1/2	8.89	8.89
100 mark	60.95	60.95	60.95
100 italj. lir	44.70	44.70	44.70

ZAHVALA.

Podpisani izreka v imenu delegatov, kakor tudi v imenu vseh prosilcev za osnovo slovenskih šol v Trstu, najliskrenejšo zahvalo gospodu odvetniku dr. G. Gregorinu na njega uzorni požrtvovalnosti in na veli kem trudu za sestavo toli izbornega utoka na visoko c. k. ministerstvo. Bog mu povrni stotero.

Jakob Prhave.

POSILANA.*)

Od srca nas veseli, da je g. Oskar Polley, c. kr. uradnik in prvi veleposelnik sežanski tako milostljiv, da se vedno strinja s menenjem kmetov, kakor je to vsamu svetu povedal v svojem poslanom v št. 103 „Edinosti“.

Zdaj bodo o tem prepričani tudi oni, ki niso hoteli verjeti, dokler niso tega videli črno na belem. Da pa izve g. Polley, kako menenje imamo o njem sedaj po njegovem poslanem, naznanjamo mu, da je naše menenje to-le: Bolj pametno bi bil storil, ako bi bil molčal.

Eden v imenu nekaterih kmetov.

Prijatelji gosp. Oskarja Polleya, katerim ni isti znal takoj pri pogovoru v tržaških krčmah povedati, da svojih semljih ne prodaja in da se ne nahaja v slabih finančnih razmerah, zahvaljujejo se mu pristožno, da jim je to sedaj javno v poslanem v št. 103 „Edinosti“ naznanil ter ga prosijo oproščanja, da so ga radi tega nadlegovali. Trst, dne 29. avgusta 1894.

Nepoznanovič, Istinič.

*) Za članke pod tem naslovom ne odgovarja uredništvo.

DOBER GLASOVIR

Je na prodaj
cena 45 gl.

Vpraša naj se v zalogi bicyklov na novi cesti št. 18 blizu Jutmanove pivovarne v Trstu.

Dr. Gustav Gregorin
odvetnik v Trstu

je premestil svojo pisarno
s dnem 24. avgusta t. l.

v Via Molin Piccolo
št. 3, II nadstr.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod ime „Belladonna“ poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencev v mestu in na deželi. Točijo se izborna vinotokata je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino „debelo, tako močnanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanille) v bliži Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frinje oprešno mleko po 14 kr. liter nedostredno iz St. Petra, sveža (friska) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, platenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli. Cl. kavarar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanaestih murvah“, priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 104 23

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pre-skrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3)
pristopno sadrži: i konsum in nezadrušnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu

(poprej Pertotova)

10 minut oddaljeno od mesta, s obširnimi senčnatim vrtom in dvema vrtanami, kjer so točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba s gorkimi in mrzlimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po naj-ljibših tržih cenah Priporoča se slavnemu ob-činstvu in udom.

Novi člani

se so vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5